

Пивоварова Г.С. Партнерські відносини в роботі з дітьми з особливими потребами / Г.С. Пивоварова // Система надання освіти дітям з особливими потребами в умовах сучасного закладу освіти: Збірник за матеріалами V Всеукр. науково-практичної конференції (12 грудня 2017 року). – Лисичанськ : ВП «Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка» – Лисичанськ : ФОП Чернов О. Г.– 2017. – С. 124-126

Пивоварова Ганна Сергіївна
Відокремлений підрозділ «Лисичанський
педагогічний коледж Луганського національного
університету імені Тараса Шевченка»
м. Лисичанськ

ПАРТНЕРСЬКІ ВІДНОСИНИ В РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

Анотація

В статті розглянуто питання щодо особливостей побудови партнерських відносин з дітьми з особливими потребами. Добре організована інклюзивна освіта допоможе і батькам інших дітей по-новому подивитися на явище інтеграції та надасть докази того, що діти з особливими освітніми потребами не лише не зашкодять їхнім дітям отримувати повноцінний розвиток, а навпаки - нададуть додаткові можливості щодо цього.

Ключові слова: партнерські відносини, діти з особливими потребами, інклюзивна освіта.

Освіта дітей з особливими потребами сьогодні набуває все більшого значення, особливо в умовах реалізації Законів України, Указів Президента України щодо забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітей з особливими освітніми потребами, запровадження інклюзивного навчання, удосконалення нормативно-методичного забезпечення освіти дітей з особливими потребами.

Для реалізації поставлених завдань важливе значення має створення відповідних освітніх умов для дітей. На нашу думку, однією з таких умов

повинна стати педагогіка партнерства. Адже скільки б ми не говорили про створення рівних можливостей, як для звичайних дітей, так і для дітей з особливими потребами, все ж перші вимагають більшої уваги з нашого боку, створення ситуації довіри, взаємопідтримки та взаємодопомоги.

Працівники навчального закладу мають створити таке середовище, де б дитина почувалася комфортно і впевнено. Це одне з найважливіших завдань адміністрації та педагогів і, водночас, перший крок на шляху налагодження довірливих, партнерських стосунків, як з дитиною, так і з її родиною.

Єфімова С.М., в своїх дослідженнях, підкреслює, що особливо важливо побудувати партнерські стосунки між закладом освіти, де навчається дитина з особливими потребами та родиною, визнавати батьків дітей з особливими освітніми потребами як партнерів та опиратися на принципи педагогічної діяльності орієнтованої на інтереси сім'ї, а саме:

- визнання того, що сім'я є елементом стабільності в житті дитини, в той час як педагоги можуть весь час змінюватися;
- ефективне співробітництво педагогів з батьками та іншими фахівцями;
- регулярний обмін з батьками повною та неупередженою інформацією стосовно їхніх дітей;
- запровадження в навчальному закладі політики та системи послуг, які забезпечують сім'ям необхідну емоційну та фінансову підтримку;
- розуміння й урахування потреб дітей під час розробки навчальних та інших програм;
- заохочення і створення умов для взаємної підтримки батьків;
- розуміння унікальності кожної сім'ї, повага до різних методів навчання та виховання дітей, що застосовуються батьками;
- турбота про те, щоб послуги, які надаються родинам, були комплексними, скоординованими, гнучкими, доступними і відповідали потребам кожної родини [1].

Для успішної реалізації інклюзивних програм надзвичайно важлива ефективна співпраця педагогів і родин дітей з особливими освітніми потребами. Керівник загальноосвітнього закладу є фасилітатором у налагодженні стосунків між педагогами, фахівцями та батьками.

На думку вчених, існує три фактори, які допомагають школі залучати батьків до активної участі в ухваленні всіх рішень, що стосуються дитини:

1. сприятлива атмосфера, коли педагогічний колектив дружньо налаштований і допомагає в усьому;
2. постійне двостороннє спілкування між родиною дітей і школою;
3. сприйняття батьків як колег.

Для педагогів практика, орієнтована на сім'ю, означає: визначення цілей і шляхів їх досягнення, погоджених із родинами. Це підвищує вірогідність отримання бажаних результатів, впевненість і компетентність, здатність батьків і родичів ухвалювати рішення стосовно їхньої дитини та всієї родини упродовж усього життя.

Колупаєва А.А. виділяє три принципи практики, орієнтованої на сім'ю:

1. Сім'ю необхідно вважати основним одержувачем послуг. Надаючи освітні послуги, треба враховувати потреби всіх членів родини, які займаються освітою дитини і доглядом за нею.

2. Необхідно підтримувати й шанувати рішення, які приймаються родиною. Другий принцип визнає важливість родини і пропонує фахівцям розглядати її членів як найважливіших учасників освітньої команди – головних людей, котрі відповідають за ухвалення рішень стосовно освіти їхньої дитини та піклування про неї. Діапазон такої співпраці може бути дуже широким: від індивідуальної роботи з учителями для вирішення конкретних проблем – до участі в батьківських радах, які, працюючи спільно з педагогічним персоналом, допомагають приймати рішення щодо навчальної програми закладу.

3. Необхідно надавати широкий спектр послуг, покликаних поліпшити функціонування дитини та родини. Необхідно зважати на культурні

особливості кожної сім'ї, забезпечувати доступ до офіційних суспільних послуг (медичних, соціальних і суспільних: бібліотеки, місця для відпочинку тощо) [2].

Тім Лорман, зі свого боку, виділив сім стовпів інклюзивної освіти – це:

1. Розвиток позитивного ставлення.
2. Політика і лідерство, спрямовані на надання підтримки
3. Процеси, що відбуваються в школах і класах, які ґрунтуються на
4. підтвердженій результатами досліджень практичній діяльності.
5. Четвертий стовп: Гнучка навчальна програма і педагогіка
6. П'ятий стовп: Залучення громади.
7. Шостий стовп: Змістовна рефлексія.
8. Сьомий стовп: Необхідне навчання і ресурси [3].

Добре організована інклюзивна освіта допоможе і батькам інших дітей по-новому подивитися на явище інтеграції та надасть докази того, що діти з особливими освітніми потребами не лише не зашкодять їхнім дітям отримувати повноцінний розвиток, а навпаки - нададуть додаткові можливості щодо цього. А партнерські стосунки з родиною, зі свого боку, забезпечать високі освітні результати.

Література

1. Єфімова С.М. Налагодження партнерських стосунків з родинами / Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навчально-методичний посібник / Кол.: авторів: Колупаєва А.А., Найда Ю.М., Софій Н.З. та ін. За заг.ред.Даниленко Л.І., - К.:2007.- 128 с. 2. Основи інклюзивної освіти. Навчально-методичний посібник / за заг. ред. Колупаєвої А.А. – К.: «А.С.К.», 2012. – 308 с. 3. Тім Лорман. Сім стовпів підтримки інклюзивної освіти. //Дефектологія. Особлива дитина: навчання та виховання. – 2010 р.- № 3 – с.3-11